Masonluktaki

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin Yasaları - III

Önce okunması gereken yazı: Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin Yasaları - 2

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin 1786 tarihli olduğu söylenen anayasası, Fransa'da 1834 yılında ortaya çıkmıştı.

Şimdi, 19. yüzyılın üçüncü çeyreğine gideceğiz.

Bu arada birçok ülkede ritin süprem konseyleri kurulmuştu.

1875 yılında bu örgütler İsviçre'nin Lozan kentinde düzenlenen konvanda bir araya getirilmişti.

Yapılan görüşmeler sonucunda bir ortak bildirge yayımlanmıştı.

Bu konvanın perde arkasındaki birtakım başka olaylarla bağlantılı bir anlatım söz konusudur. Konu, o tarihte Fransa Yüksek Konseyi'nin başındaki Adolphe Cremieux ile bağlantılıdır ve onun yüzünden anayasanın değiştirilmesi zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Konvanın sonunda düzenlenen bildirgeye geçelim.

Kaynak aynı: www.masonpedia.com; Mustafa Burak çevirisi.

*****

Lozan Konvanı İlkeler Bildirisi (Eylül 1875)

Uzun süreden beri ve özellikle son zamanlarda, Masonluğa pek haksız saldırılar yöneltilmektedir. Konvan, Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin eski yasalarını büyük bir dikkatle incelemiş, özünde bulunan ve onu koruyup yücelten bilgeliği kutsal bir saygıyla korumuş, Masonluğu anlamsız engellerden arındırmış ve çağımıza güç katan özgürlük nefesinin Masonlukla daha çok bütünleşmesini sağlamıştır.

Düzenin sarsılmaz temelleri üzerinde tüm dünya masonlarının en içten duygularla birlikteliği sağlanırken, Konvan, Masonluğa karşı sürdürülen zavallı hareketlere ve yoğun iftiralara, etkin bir bildiriyle yanıt vermeyi zorunlu görmüştür.

Her şeyden önce, Masonluğa katılmak için ilkelerini öğrenmek isteyen kişilere Konvan, aşağıdaki bildiriyle kabul ettiği resmi programı niteliğindeki görüşlerini açıklamaktadır.

İlkeler Bildirisi

1. ***Masonluk, oluşumundan beri ilan ettiği gibi Evrenin Ulu Mimarı adında bir temel yaratıcının varlığını benimser.***
2. ***Gerçeğin özgürce aranmasına hiçbir sınır koymaz ve bu özgürlüğün güvencesi olarak herkesten tolerans ister.***
3. ***Buna göre Masonluk her ulustan ve her inançtan insanlara açıktır.***
4. ***Atölyelerinde her türlü politik ve dinsel tartışmayı yasaklar; özgür ve iyi ahlâklı olmak kaydıyla bütün dinlerden ve politik düşüncelerden haricîleri kabul eder.***
5. ***Her şekliyle cehalete karşı savaşmak Masonluğun gayesidir. Masonluk programı aşağıdaki şekilde özetlenebilen, herkesin karşılıklı yararlanabildiği bir sistemdir:***

Memleketinin kanunlarına uymak, şerefle yaşamak, adaleti tatbik etmek, hemcinslerini sevmek, bıkmadan insanlığın mutluluğu için çalışmak ve kendi barışsever gelişimini devam ettirmek.

6. ***Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin bütün masonları obediyansının Süprem Konseyinin kararlarını sadakatle takip etmeye mecburdur.***

Bu son maddede dikkati çeken bir nokta var: Simgesel derecelerde çalışan bir obediyansın yani bir büyük loca ya da büyük doğunun ritin egemen otoritesi olan süprem konseyin kararlarına uymakla yükümlü olduğuna ilişkin bir izlenim doğuyor. Oysa bu ancak bir süprem konseye bağlı ve onun yönetimi altında çalışan (bağımsız olmayan) bir obediyans için geçerlidir. Bu ise Masonluğun evrensel kurallarına aykırıdır.

Ancak, bu ilkeler bildirisinin yanında, Konvan, her masonun bilmesini istediği, Masonluğun dayandığı öğretileri açıklamak ihtiyacını duyar.

İnsanı kendi gözünde yükseltmek ve yeryüzündeki görevine layık kılmak için, Masonluk, Yüce Yaratıcı'nın insana en değerli varlık olarak özgürlüğü verdiğini savunur; onur ve özsaygı hislerinin kaynağı olan özgürlük, bir insanlık mirasıdır ve kimsenin ne söndürmeye ne de zayıflatmaya hakkı olmadığı yüksek bir ışındır.

İskoç Masonluğunun ilk derecesine hazırlanmadan, en üst dereceyi elde edinceye kadar geçen dönemde, ilk şart onurlu bir yaşam ve doğru tanınmaktır.

Dini, yüce bir teselli olarak gören insanlar için Masonluk: "Dininizi hiç bir engel olmadan uygulayınız, vicdanınızın telkinlerini izleyiniz" der. Masonluk bir din değildir, bir ibadet tarzı da değildir; bütün öğretisi şu güzel öğüttedir: "Hemcinsini Sev."

Bu bir zorunluluk olmayıp, belirtildiği gebe "öğüt" ise benimsenebilir. Değilse, zorla güzellik olmadığı gibi zorla sevgi de olmaz.

Politik uyuşmazlıklardan haklı olarak korkanlara Masonluk şöyle der:

Bu anlatım tarzı sanki Masonluk bir kişiymiş izlenimi veriyor. Bu çok kullanılmaktadır ama yanlış. Peki doğrusu nasıl olur? Ancak şöyle: " ….. Masonlukta şöyle denir:"

"Toplantılarınızda her türlü politik münakaşa ve müzakereleri yasaklıyorum; vatanının sadık ve fedakâr bir hizmetkârı ol, bu konuda bize verilecek bir hesabın yok. Zaten vatan sevgisi bütün erdemlerin uygulanmasıyla oluşan bir sonuçtur."

Yine aynı hatalı tarz: Sanki bir egemen güç emrediyor! Bu sonra da yineleniyor ama her keresinde belirtmenin gereği yok. İşin ilginç yanı, bu hatanın büyük olasılıkla çeviride değil de özgün metinde oluşu…

Masonluk ahlâksızlıkla suçlanıyor. Bizim ahlâkımız en temiz ve en saf ahlâktır; dayandığı erdemlerin ilki insanlık sevgisidir. Gerçek mason iyilik yapar; her kim olursa olsun, mutsuz insanlara durumu elverdiğince şefkatini yayar. Masonluk ahlâksızlığı iğrenç bulur ve nefretle reddeder.

Oturdukları ülkeler arasındaki mesafeler ne kadar çok olursa olsun, bu büyük ailenin fertleri arasındaki samimi birliği sağlayan Masonluğun temelleri bunlardır. Onların arasındaki sevgi kardeşlik sevgisidir.

Bütün ülkelerin masonları!

Masonluğun gizemleri, temel kuralları, kanunu işte bunlardır. Ona karşı olan iftira çabaları güçsüz, sataşmalar başarısız kalacaktır. Sessizce, zaferden zafere yürüyen Masonluk, medenî ve ahlâkî hareketini her gün geliştirecektir.

*****

Lozan'da toplanan Uluslararası Süprem Konseylerin 22 Eylül 1875 günkü oturumunda kabul edilen 1786 Yasalarının gözden geçirilmiş şekli şöyledir:

Madde 1:

1 Mayıs 1786 tarihinde kabul edilmiş olan yasalara, tüzükler ve kurallara, bu bildiride belirtilenlere aykırı düşmedikleri sürece, kesinlikle uyulacaktır. Bu bildiriye aykırı düşen maddeler iptal edilmiş sayılacak ve yerlerine bu bildirinin hükümleri geçerli olacaktır.

Elbette bunun için iki metni yan yana koyarak bir karşılaştırma yapmak gerekir ki, 1786 tarihli olduğu söylenen yasanın hangi maddelerinin geçerliğini sürdürdüğü, hangilerinin bundan böyle yürürlükten kaldırıldığı görülebilsin.

Madde 2:

1. ***33'üncü derece Düzenin Egemen Büyük Genel Denetçisi niteliği, kişiliği, özelliği ve yetkisi yasal olarak sahip olan masonlara verilir.***
2. ***Egemen Büyük Genel Denetçiler, kardeşlerini eğitmek ve aydınlatmak, aralarında karşılıklı sevgi, tam bir uyum ve kardeşlik ilkelerini güçlendirmekle; tüm etkinliklerin, Düzen'i oluşturan doktrinler, ilkeler, yasalar, düzenlemeler ve uygulama esasları doğrultusunda gerçekleşmesini gözetmek; her derece çalışmasında bunu uygulamak, bunu kanıtlamak, kısacası her eylemlerinde barış ve sevecenliğin işçileri olarak çalışmak zorunda olup bu özel görevle yükümlüdürler.***

   Burada kullanılmış olan "doktrin" sözcüğü yanlış olsa gerek. Çünkü Masonlukta doktrin yoktur; "öğretim" denilmesi daha doğru olurdu.

3. ***Bu derecedeki üyelerden oluşacak 33'üncü ve sonuncu derecenin Süprem Konseyi ya da Düzenin Egemen Büyük Genel Denetçileri olarak anılan Süprem Konseyler şu şekilde örgütlenir:***
   - ***33'üncü ve sonuncu derecenin Süprem Konseyinin kurulması istenilen yerde, herhangi bir konfedere Süprem Konsey'e üye olan 33'ncü dereceli bir Egemen Büyük Genel Denetçi, bu bildiride belirlenmiş ve belirlenecek koşullar çerçevesinde, bu dereceyi bir başka kardeşe verebilir. Bunun için o kardeşin karakter, bilgi ve derecesi bakımından uygunluğunu karşılaştırması ve yeni seçilmişlere özgü andı içirmesi gerekir.***
   - ***Sonra, her ikisi birlikte ve aynı yöntemle bir başka mason kardeşi 33'üncü dereceye alırlar. Bu şekilde, bir Süprem Konsey'in kurulmasına yetecek sayıda Egemen Büyük Genel Denetçi sağlanır. Bir Süprem Konsey'in kurulabilmesi için gerekli aktif üye sayısı dokuzdur.***
4. ***Bu şekilde, 33'üncü ve sonuncu derecenin Süprem Konseyi kurulmuş olur.***
5. ***Kurulmuş olan bir Süprem Konsey'e üye olarak alınacak her yeni aday için oy birliği ile karar verilir. Oylar en genç masondan, yani Süprem Konseye en son alınmış olan kardeşten başlanarak yüksek sesle belirtilir.***

Bir tek karşıt oy, adayın kabul edilmemesi için yeterlidir. Ancak, red oyuna neden olan görüşler çoğunluk tarafından benimsenmezse, aday bu dereceye yükseltilebilir.

Eğer birden fazla red oyu verilecek olursa, aday kesinlikle kabul edilmez. Bir Süprem Konsey'in üyeleri "ömür boyu" olmak üzere belirlenirler.

Bu yöntem, bütün benzer durumlarda uygulanacak bir yasa niteliğindedir.

Gerçi bu yöntem 1786 tarihli yasada da belirtilmişti ama oradaki zor anlaşılıyordu; buradaki daha belirgin olmuş. Bu uygulama yadırganabilir belki ama öyle işte… Tarihte birçok örneği var. Türkiye'de bile gerek Osmanlı gerekse Cumhuriyet döneminde…

Madde 3:

1. ***Süprem Konsey'in oluştuğu her yerde, en eski kardeşin, en çok dokuz yıllık bir süre için yürütebileceği Büyük Üstatlığın dışında, bütün görevliler seçimle ve oy çokluğuyla, en çok dokuz yıllık bir süre için belirlenirler ki, bu süre Süprem Konsey'in oluştuğu günden başlar. Süre bittiğinde, bütün görevliler için yeniden seçim yapılır.***
2. ***Mevcut Süprem Konseyler, Pek Güçlü Egemen Büyük Komandör (Grankomandör) Büyük Üstat ve Kaymakamı da dâhil olmak üzere, bütün görevlileri, en çok dokuz yıllık bir süre için yeniden seçeceklerdir. Bu seçimler, görevlilerin görevlerine başlama tarihlerinden ve 22 Eylül 1875 tarihli Konfederasyon anlaşmasından başlayarak en çok dokuz yıllık bir süre içinde gerçekleşecektir.***

   Konfederasyon anlaşmasına daha sonra gelinecek. Bu madde sanki o anlaşma yapılmış gibi düzenlenmiş.
3. ***Seçim tarihi tatil dönemine rastlayabilir. Bu durumda Süprem Konsey, tatil biter bitmez toplanıp hemen seçimlerini yapacaktır. Yeni seçilenlerin görev süresi, yerlerine seçildikleri kardeşlerin görev süresinin bitmesi gereken tarihten başlayarak saptanmalıdır.***
4. ***Üyeler, aynı göreve her zaman yeniden seçilebilir.***
5. ***Süprem Konsey'in bir görevlisi, görevinden ayrıldıktan sonra da Süprem Konsey'in aktif üyesi olmayı sürdürür.***

Madde 4:

Her Süprem Konsey, kendi jüridiksiyonunda, derece yükseltilmesinde ödenecek para tutarını ve bu paranın derecenin yüksek yararları için en olumlu kullanım yöntemlerini belirleyecektir.

Madde 5:

1. ***Her Süprem Konsey'de 33'üncü ve sonuncu dereceden en az dokuz aktif üye bulunacak, 33'üncü ve sonuncu derecedeki Egemen Büyük Genel Denetçi'den oluşan aktif üyelerin sayısı 33'ü aşmayacaktır.***
2. ***Yasal olabilmesi için, Süprem Konsey'in her oturumuna, düzenli üyelerin en az üçte birinin katılması gereklidir. Pek Güçlü Egemen Grankomandör, Büyük Üstat ve Kaymakamı yönetiminde çalışılır. Bu mümkün olamazsa, Büyük Üstad'ın Süprem Konsey'in etkin üyelerinden birine özel olarak, açık ve kesin bir yetki vermek suretiyle oturumu yönetmesi gerekir.***
3. ***Aktüel olarak tanınan bütün düzenli Süprem Konseyler, kendi jüridiksiyon bölgelerinde çalışmayı sürdüreceklerdir ancak gelecekte, her bağımsız ülkede yalnızca tek bir Süprem Konsey kurulabilecektir.***

Her ülkede tek bir süprem konsey deniyor ama "gelecekte"… Daha öncekiler bir yana dursun, bunun daha sonra da yürümediği biliniyor ama bazıları düzensiz sayılıyor.

Madde 6:

Süprem Konsey, her zaman 17'nci Doğu ve Batı Şövalyesi derecesinin altındaki derecelerde direkt bir yetki uygulayamaz. Koşullara göre yetki aktarmasında bulunabilir; verdiği yetki sözlü de olabilir, ancak bu durumda sorumluluklar tanımlanmamıştır. Tüm locaların ve tüm düzenli mason atölyelerinin, dereceleri ne olursa olsun, 33'üncü ve sonuncu derece üyelerini, Düzenin Egemen Büyük Genel Denetçisi özelliği ile tanımaları, yetkilerini benimsemeleri, onlara göstermek zorunda oldukları saygıda kusur etmemeleri, Düzenin yararına olarak alabilecekleri her türlü yönlendirici kararda, yasalara ve mevcut Anayasaya uyarak, ister özel, ister geçici, ister kişisel olsun, Genel Denetçi önceliğini tanımak, onlara bağlı kalmak ve hak ettikleri güveni esirgememek zorunludur.

Demek oluyor ki, o Büyük Genel Denetçi denilen kişilerin bu bağlamda bir sıkıntısı var.

Madde 7:

Her atölyenin ve obediyansa bağlı her masonun, masonik yargı ve kararlarının yeniden değerlendirilmesi için Süprem Konsey'e başvurma hakkı vardır. Bu uygulama itirazı olanlara, kişisel savunmalarını ve görüşlerini ortaya koyma olanağı verir.

Madde 8:

1'den 33'üncü dereceye kadar, obediyansın tüm atölyeleri, Süprem Konseyce bildirilen yönteme uygun olarak başkan seçer.

Yine aynı durum… Buna göre, simgesel derecelerde çalışan localar da süprem konseyin belirlediği yönteme göre çalışmaya zorlanıyor.

Madde 9:

Bir Konfedere Süprem Konsey'in jüridiksiyonunda, eğer Süprem Konsey tarafından tanınmıyorsa ve onayını almamışsa, hiçbir 33'üncü ve sonuncu derecedeki Egemen Büyük Genel Denetçi ya da bir başka İskoç obediyansı delegesi, masonik yetkilerini kullanamaz.

İşte bu madde, o tarihte Fransa Süprem Konseyi'nin başındaki Adolphe Crémieux tarafından yapılmış olan işler nedeniyle getirilmiş olan bir kısıtlama… Aslında bu sorun 25 yıl kadar sonra çok daha belirgin olarak ortaya çıkacaktı. Bunun ayrıntıları için şu yazının okunması önerilir:

https://www.academia.edu/83610966/

Madde 10:

Bu Anayasanın kabulünden başlayarak, hiç bir 33'üncü ve sonuncu derecedeki Egemen Büyük Genel Denetçi, özel yetki kullanarak, kim olursa olsun, kimseyi bir masonik dereceye almayacak, diploma ya da patenta vermeyecektir.

Madde 11:

30, 31 ve 32'nci dereceler, üç Egemen Büyük Genel Denetçi'nin bulunmasıyla ya da 33'üncü ve sonuncu derecedeki iki Egemen Büyük Genel Denetçi'nin yazılı onayı ve bir Egemen Büyük Genel Denetçi'nin bulunması koşuluyla, ancak bu derecelere yaraşır masonlara verilebilecektir.

Madde 12:

Süprem Konsey üyelerinin katıldığı tüm masonik törenlerde ve yüksek derecelere ilişkin tüm resmî kabullerde, Süprem Konsey üyeleri en arkadan gelecektir. Atölyenin ilk iki yöneticisi, Süprem Konsey üyelerinin arkasından yürüyecek, önlerinde ise Büyük Sancak Taşıyıcısı ile Büyük Kılıç Taşıyıcısı yer alacaktır.

Madde 13:

1. ***Süprem Konsey, olağan olarak, her yeni ayın üçüncü günü toplanacaktır. İvedi gerekliliklerde, daha sık olarak da toplantıya çağrılabilir.***
2. ***Düzenin resmi bayramları dışında, Süprem Konsey'in yalnızca kendisine özgü olan yıllık üç bayramı vardır; bunlar, 1 Ekim, 27 Aralık ve 1 Mayıs tarihlerindedir.***

Madde 14:

33'üncü ve sonuncu derecede yasal olarak kurulmuş ve tanınmış bir Süprem Konsey'in bulunduğu her ülkede. Egemen Büyük Genel Denetçilerin kararlarına yasa niteliği vermek için oy çokluğu gereklidir. Bunun sonucu olarak, düzenli bir Süprem Konseyin jüridiksiyon alanına giren bölgelerde, hiçbir Egemen Büyük Genel Denetçi kişisel ya da başkasını temsil eden yetkiyle karar alamaz. Bu ancak Süprem Konsey'den özel bir yetki alınmasıyla gerçekleştirilebilir ve Egemen Büyük Genel Denetçi'nin bir başka jüridiksiyona görevli olarak yollanması durumunda, Süprem Konsey'ce o jüridiksiyona gönderilen ve yetki belgesiyle, Egemen Büyük Genel Denetçi "uygulayıcı" yetkilerini kullanmaya hak kazanır.

İşte yine o yetki kısıtlaması…

Madde 15:

Her ne şekilde olursa olsun toplanan bütün paralar obediyansın hazinesine aktarılacaktır. Bunun için atölyelerin başkanları ve Hazine Eminleri, Büyük Genel Denetçiler, Büyük Sekreter Şansölye ve Düzenin Büyük Hazine Emini gereken özeni göstereceklerdir.

Burada obediyans teriminin kullanılışı dikkati çekiyor.

Bu paraların yönetimi ve kullanılması, Süprem Konsey'in yönetim ve gözetimi altında olacaktır, Süprem Konsey her yıl, bu paraların düzenli bir şekilde ve eksiksiz aktarılmasını denetleyecek ve yönetimi altındaki atölyelerle gereken iletişimi sağlayacaktır.

Madde 16:

Eski yasaların 12,13 ve 14. maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Sonuç olarak, Konvan'ın resmî oturumunda tartışılarak oylanmış bulunan ve yasal olarak Lozan Düzeni'ni oluşturan bu metin, çeşitli masonik güçlere sahip temsilciler tarafından imzalanmış ve bütün Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'ne bağlı obediyanslarca Anayasa olarak benimsenmesi amacıyla, Eylül ayının 22'nci gününde, Gerçek Işığının 5875'inci yılının 6'ncı ayında, basit deyişle 22 Eylül 1875'te kabul edilmiştir.

*****

Büyük Anayasalara Ek

Madde 1:

Düzenin sancağı, beyaz renkte ve altın saçaklıdır. Ortada sağdan sola doğru yatay olarak, bir pençesiyle antik bir kılıcın bıçağını, öbürüyle de siperini tutan, iki başlı altın bir kartal vardır. Bu kılıca altın harflerle "Deus meumque jus" ibaresi asılmıştır. Kartalın başının üstünde altın bir üçgen vardır; üzerine, Suprem Konsey Konfederasyonlarının sayısına eşit altın yıldız serpiştirilmiş erguvanî bir flama, kartalın iki gagasının arasından geçer. Altına "Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik" veya Süprem Konsey'in benimseyeceği başka bir özlü söz ilave edilebilir.

Deus meumque jus… Bunun anlamı: "Tanrı ve benim hakkım"

Madde 2:

Pek Aydın Genel Denetçilerin kendine özgü işaretleri şunlardır:

- ***Sol tarafa asılan kırmızı Germen haçı (isteğe bağlı)***
- ***Ününde, etrafı altın ışınlarla çevrili ve ortasında 33 rakamı olan altın bir üçgen bulunan, hareli ve altın zırhlarla çevrili büyük beyaz kordon, üçgenin sağında ve solunda ortaya yönelik keskin bir kılıç vardır. Bu kordon soldan sağa doğru takılır; altın saçakla çevrili bir sivri uçta biter; ucun ortasında kırmızı ve yeşil bir rozet vardır.***
- ***Pençeleriyle altın bir kılıç tutan ve üzerinde ucu aşağıya dönük bir üçgen olan, çift başlı gümüş bir kartal; pençeler ve gaga altındandır. Bu biju altın zırhlı beyaz bir şeritle boyuna asılır. Süprem Konsey'in aktif üyeleri bijuya üçlü bir kırmızı mineden haç takar. Artık Süprem Konsey üyesi olmayan kardeşler bunu altın kenarlı bir askıyla takar.***
- ***Üzerinde kardeşin ismi olan altın bir çift alyans (isteğe bağlı)***

Madde 3

Düzenin damgası üzerinde " ... için 33. Derece Süprem Konseyi" yazısıyla çevrili, sancaktakine benzer bir çift başlı kartal vardır.

Madde 4

Süprem Kononseylerin yazışma ve diplomalarında aşağıdaki başlık olacaktır:

"Universi terrarum orbis architecture ad gloriam ingentis"

Bu Latince deyişin anlamı daha önce verilmişti.

Ortada, pençelerinde kılıçla "Deus meumque jus" özlü sözünü tutan, üzerinde de ucu aşağıya doğru bir üçgen olan, çift başlı bir kartal vardır. Sağda Süprem Konsey'in sancağı, solda devletin sancağı, daha ileride sağda Süprem Konsey'in ismi, solda da şu sözler bulunur: "İskoç Masonik Güçleri Konfederasyonu".

Altına "Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik" veya her Süprem Konsey'in benimseyeceği herhangi başka bir özlü söz yazılabilir...

Yukarıdaki günler, ay ve yılda, Lozan Konvan'ında, yazılmıştır.

*****

Konfederasyon Antlaşması

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti Süprem Konseyleri

Evrenin Ulu Mimarı Onuruna

ORDO AB CHAO (Düzen, Dağınıklığı Giderir)

Bundan sonraki bölümde isimleri yazılı Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin 33. ve son derecesi Süprem Konseyleri düzenli olarak kurulmuş ve tanınmış Güçlü İskoç Masonlarına ve her derecedeki düzenli, hakiki ve sadık İskoç Franmasonlarına

Erdem, Sağlık, Hoşgörü, Sağlamlık, Duygu Birliği, Dayanıklılık, Güçlülük

Duyururuz ki: Güçlü İskoç Masonları arasındaki Konfederasyon ve İttifaklar için yeni bir birlik antlaşmasını beraberce tartışmak ve 1786 anayasasını ve düzenin ritüellerini modern uygarlığın haklı ihtiyaçlarına uydurmak için İsviçre Süprem Konseyi'nin 6 Eylül 1875'teki kesin ve açık daveti üzerine, biz aşağıda imzası bulunan, İngiltere, Belçika, Küba, Fransa, Macaristan, İtalya, Peru, Portekiz, İsviçre Süprem Konseyleri

Bu noktada bir açıklama ve bir yorum gerekiyor.

Amerika'daki iki Süprem Konsey ile birlikte, o tarihteki diğer kimi süprem konseylerin bu anlaşmaya katılmadıkları görülüyor.

İngiltere Süprem Konseyi diye bir kuruluş yok. İngiltere Birleşik Büyük Locası'na bağlı çeşitli ileri derece kuruluşları arasında bir tek "Eski ve Kabul Edilmiş Rit" var. Bağımsız olmayan bu kuruluşun adında "İskoç" sözcüğü özellikle geçmez.

Yukarıda sayılan saygın, güçlü Masonluk kuruluşlarımız adına, gök kubbenin altında, güneşin en yüksek noktasında, Paris meridyeninin 46 derece enlem ve 4 derece boylamında, dünyanın doğusunda, çok aydınlık bir ortamda, Eylül ayının 6. günü, altıncı ay, terazi burcunun altında, 5875 masonik senesinde, 6 Eylül 1875'te toplandık.

Yetki belgelerimizi birbirimize vererek inceledikten sonra yeterli ve yasalara uygun bularak, yazılacak olan tutanakların esas nüshalarına iliştirilmek üzere İsviçre Süprem Konseyi'nin arşivine koyarak, Masonik Konvanı oluşturduk.

Ve Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin devamlılık ve saygınlığı için önemini göz önüne alarak, düzenin her üyesinin hak ve görevlerini tam olarak saptamak üzere, müzakere ve kararlara esas olarak, düzenimizin zaman aşımına uğramayan eski öğretisinin yedi ana noktasını ve aşağıdaki ilke bildirisini kaleme aldık.

Bu noktada bir eleştiride bulunmak acaba ne denli doğru olur?.. En çarpıcı söz şu: "zaman aşımına uğramayan eski öğreti"… Böyle bir şeyin hiçbir dönemde olamadığı, hep zamanla çok şeyin değiştiği, çağın gerektirdiği koşul ve anlayışlar uyarınca değiştirildiği görülmüştür. Herhangi bir ilke ya da yöntemin gelecekte de değişmeden kalacağı inancı büyük yanılgıdır.

Bundan sonrasında hayli uzun bir teferruat var. (Çevirisi yapılmışsa da okumayabilirsiniz. Sizin açınızdan bu çalışma bu noktada sonlanmış olabilir.)

1. *Masonluk, başlangıcı insanlığın beşiğine kadar dayanan bir evrensel kardeşlik kuruluşudur; ilkesi Evrenin Ulu Mimarı ismi altında varlığını ilan eden yüce bir gücü tanımaktır.*
2. *Memleketleri neresi olursa olsun, yeryüzüne dağılmış bütün gerçek masonlar, tek bir kardeşlik ailesi teşkil eder, Masonluk düzenini oluştururlar.*
3. *Her Süprem Konsey genel kurullarla kendi obediyansının atölyelerini yönetir; yetkisi kendi yargı alanının tümünde egemen ve özerktir fakat Ekosizmin genel kurallarını ve ritin ana kurallarını çiğneyemez.*
4. *Devamlı ve kabul edilmiş bir Süprem Konseyin özgürlüğüne kastetmek tüm diğerlerinin özgürlüğüne kastetmek ve düzenin tümünü bozmak demektir.*
5. *Bir Süprem Konseyin etki alanı yasal olarak sadece kendi obediyansının masonlarıdır.*
6. *Hakiki masonun ilk görevi vatanına sadakattir; yeminlere saygılı oluşu, onu ritine, nuru ziyaya kavuştuğu locasına ve yetkilerini aldığı Masonluk gücüne bağlayan kutsal yükümlülüklerin en önemlisidir.*
7. *Bütün Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti atölyelerinin görevi, düzenin gayeleri doğrultusunda çalışmaktır. Süprem Konseylerininki ise, onlara Masonluk öğretisini anlatmak ve eylemlerini, prensiplerin kusursuzluğuna ve Düzenin ana kurallarına uyarak yönetmektir.*

- *Bu ilkelere göre; Ritimizin özsaygısını sağlamlaştırmak isteyerek,*
- *Birliği korumak.*
- *Özgürlüğünü güvence altına almak için,*
- *Kişisel gayretler arasında daha fazla uyum ve ahenk sağlamak için, bir Süprem Konseyler Konfederasyonunun gerekliliğini kabul ederek,*

Biz, isim ve yetkileri yukarıda anılan, Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin 33'üncü ve son derecesi ve Düzenin gerçek koruyucuları, Kendi Süprem Konseylerimiz adına ve tam yetkilerimiz gereğince aşağıdaki antlaşmayı belirledik ve kararlaştırdık, belirtiyor ve kararlaştırıyoruz.

Madde 1:

Bu andan itibaren ve gelecekte, Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin Süprem Konseyleri arasında samimi bir birlik ve bağlılık vardır. Şimdiki halde Konfederasyon İngiltere, Belçika, Küba, Fransa, Macaristan, İtalya, Peru, Portekiz, İsviçre ve kendilerine bağlı ülkelerin Süprem Konseylerinden meydana gelmiştir. Kuruluş karar ve tarihleriyle, yasal yetki alanları aşağıda belirtilmiştir.

1. *İngiltere, Galler Ülkesi ve Britanya Kraliyetine bağlı ülkeler için 26 Ekim 1845 tarihli ve işbu Konfederasyon antlaşması;*

2. ***Belçika ve Hollanda için, 1 Mart 1817 tarihli, 6 Mart 1835 başlangıçlı, 23 Şubat 1833 tarihli birlik antlaşması ve işbu Konfederasyon antlaşması;***
3. ***Kolon (Küba) için, 27 Aralık 1859 tarihli ve işbu Konfederasyon antlaşması;***
4. ***Fransa ve bağlı ülkeleri için, 1804, 1806 sayılı 21 Eylül 1762 tarihli kararnameler ve 23 Eylül 1833 tarihli birleşme belgesi ve işbu Konfederasyon antlaşması;***
5. ***Macaristan için, 25 Kasım 1871 tarihli ve işbu Konfederasyon antlaşması;***
6. ***İtalya için, 1864'te yenilenen 1862 tarihli ve işbu Konfederasyon antlaşması;***
7. ***Peru için, 2 Kasım 1830 tarihli ve işbu Konfederasyon antlaşması;***
8. ***Portekiz ve kolonileri için, 1869 tarihli ve işbu Konfederasyon antlaşması;***
9. ***İsviçre için, 30 Mart 1873 tarihli ve işbu Konfederasyon antlaşması.***

Yukarıda sayılan kuruluşlar birbirlerine bağlanır ve Konfederasyon altında birleşirler.

Bu federal birliğin, bu bağlılığının gayesi ve karşılıklı sözleşmesi şudur:

1. ***Kusursuz bir uyumla ve Düzenin ahlâkî ve insancıl, tek yüksek felsefî gayesini bırakmadan çalışmak.***
2. ***Her zaman ve her yerde, Düzenin İlkelerini ve öğretisini saf olarak muhafaza etmek, yaymak, korumak, saymak ve saydırmak.***
3. ***Düzenin Büyük Anayasalarını, yasalarını, yönetmelik ve temel kurallarını muhafaza etmek, saymak, korumak, riayet etmek ve ettirmek.***
4. ***Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin haklarını, imtiyazlarını ve bağımsızlığını ve de yasal yetki alanlarının bütünlüğünü, bütün gücüyle muhafaza etmek ve korumak, saymak ve riayet ettirmek, her türlü zorbalığa karşı savunmak.***
5. ***Obediyanslarının gerçek ve sadık İskoç Masonlarını, etkilerinin erişebildiği bütün noktalarda korumak ve saydırmak.***

Bu maksatla konfedere kuruluşlar, her fırsatta birbirlerine devamlı, karşılıklı ve kati destek olmaya söz verirler.

Madde 2:

İşbu anlaşmaya üye Süprem Konseyler, Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti Süprem Konseyleri Konfederasyonu ismini alarak bir Konfederasyon oluştururlar.

Madde 3:

Konfedere Süprem Konseyler, gelecek konvan için saptanan 1878 senesinden itibaren her on yılda bir 33. Derece Pek Aydın Büyük Genel Denetçiler delegasyonunda, Genel Konvanda toplanırlar.

1878 Konvanı, Londra veya Roma'da toplanacaktır; her bir sonraki Konvanın yeri bir evvelki Konvanda belirlenecektir.

Konvan delegeleri, Ritin menfaatleri için gerekli görülen her türlü önlemi müzakere etmeye ve oy çoğunluğuyla kararlaştırmaya tam yetkilidir.

Konvanın tarihi, delegeleri misafir edecek olan Süprem Konsey tarafından saptanır.

Her Süprem Konsey delege sayısını kendi saptar, ancak Konvanda oylama Süprem Konseyler adına yapıldığından, her Süprem Konseyin bir oy hakkı vardır.

Konvan hangi ülkede toplanırsa, o ülkenin davetle yükümlü Süprem Konsey üyeleri Konvan çalışmalarını yönetir. Çalışmalar Fransızca olarak fakat yöneten Süprem Konseyin âdetleri doğrultusunda yapılır.

Konvanın toplandığı ülkenin Süprem Konseyi, bütün belgelerin esas nüshalarını, tutanakları ve bir sonraki toplantıya kadar yürütmekle yükümlü olduğu, alınan kararların asıl nüshalarını arşivinde korur.

Madde 4:

Lozan Konvan'ında bulunmayan, yasal ve kabul edilmiş bütün Süprem Konseyler, bu andan itibaren, işbu antlaşmaya dâhil olmaya ve konfederasyona girmeye kardeşçe davet edilir.

Gelecekte kurulacak olan Süprem Konseyler, unvanlarının meşruluğu resmî olarak ispat edildikten sonra kabul edilecektir.

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti Süprem Konseyleri Konfederasyonuna girme hakkını elde edebilmek için gerekli şartlar aşağıdadır:

1. ***22 Eylül 1875'te değiştirilen şekliyle 1786 Büyük Anayasalarının hükümlerine uygun ve yasal olarak kurulmuş olmak.***
2. ***Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin ana ilkeleri yasası olarak, 22 Eylül 1875 tarihli değişikliklerle ve işbu Lozan Konvan'ında kararlaştırılan son şekliyle, 1786 Büyük Anayasalarını kabul etmek.***
3. ***Yasalarında, Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin, en azından 3. Dereceden yukarısının, tek egemen ve kati başkanı olmak ve bu dereceleri kendi idaresi altında yönetmek***
4. ***Bir konfedere Süprem Konsey başka bir düzenin kuruluşuna dâhilse, 3. derecenin üzerindeki metinleri bu düzen ve Düzenin Senato, Konsey gibi Masonik Kuruluşları tarafından düzeltilemez ve kontrol edilemez.***

Madde 5:

Konfederasyonun bütün üyelerinin fikirlerini almadan ve çoğunluğun iznini elde etmeden, Süprem Konseylerden hiçbiri, herhangi bir ülkede yeni bir Süprem Konsey kuramaz ve Pek Aydın Büyük Denetçilerinin kurmasına izin veremez.

Bu şartlara uyarak kurulan yeni Süprem Konsey, 4. maddenin de şartlarına uymak kaydıyla, konfederasyonun yasal üyesidir ve derhal diğer üyelerle kardeşlik ilişkilerine girer.

Madde 6:

Yasal bir Süprem Konsey en az dokuz 33. ve son derece Pek Aydın Büyük Denetçiden kurulu olmalıdır.

Aktif üyelerinin sayısını otuz üçten yukarı çıkaramaz; şayet şu andaki Süprem Konseylerden biri veya diğerinin mevcut aktif üyelerinin sayısı otuz üçten yukarı ise (Pek Aydın Pek Güçlü Grankomandör ve yüksek görevliler dâhil), Konfederasyona girişinden itibaren, aktif üyelerinin sayısı otuz ikiye ininceye kadar boşalan üyeliklerin yerine yenisini alamaz.

Madde 7:

Konfederasyon, beş değişik Süprem Konseyin aktif üyesi bulunan beş 33. ve son derece Pek Aydın Büyük Denetçiden kurulu ve salt yargı yetkisine sahip bir mahkeme kurar.

Üç üyenin bir araya gelmesiyle mahkeme yargı yetkisine sahip olur ve kararları hazır bulunan üyelerin çoğunluğunun mutabakatıyla alır.

Her Konvan, bünyesinden beş hâkimden birini çıkaracak Süprem Konseyleri belirler; aynı zamanda mahkeme başkanlığı da belirlenir.

Bu şekilde tayin edilen hâkimler, yeni bir mahkeme teşkil etmek üzere yeni bir beş Süprem Konseyin belirleneceği bir sonraki Konvanın sonuna kadar görevde kalır.

Ayrılan her üyeyi bağlı bulunduğu Süprem Konsey tamamlar ve yeni hâkim eskisinin görevine sahip olur.

Konfederasyonun Süprem Konseyleri arasında doğabilecek sorunları bu mahkeme çözümleyecektir.

Bu mahkemenin yargıları etkili ve güçlü olmaları için taraflara 6 ay içinde tebliğ edilir.

Kararlar bir sonraki Konvanda ve Konfederasyonun bütün üyelerinin önünde temyiz edilebilir; salt yetki ile ve oy çoğunluğu ile yargılama yapılır.

Temyiz karan geçerli olabilmesi için, yapılan değişiklikten itibaren altı ay içinde, mahkeme başkanının şahsına tebliğ edilir.

Madde 8:

Konfedere Süprem Konseylerden birinin yasal etki alanında, evvelden veya sonradan kurulacak ve Süprem Konsey olduğunu iddia eden bir masonik kuruluş, birliğe bağlı Süprem Konseyin onayı alınmadan Konfederasyon tarafından kabul edilmez; ancak, konfedere Süprem Konseylerden birinde meydana gelebilecek bir fikir ayrılığından doğabilecek bölünmede, tarafların tümü yasal Süprem Konseyin devamı ve mirasçısı olduklarını iddia ederlerse, sorun en kısa zamanda 7. maddede belirtildiği gibi kurulan mahkemeye götürülecektir.

Madde 9:

Her Konfedere Süprem Konsey diğerleri nezdinde, devamlı olarak, bir 33. ve son derece Pek Aydın Büyük Denetçi Büyük Temsilcisi ile temsil edilecektir.

Bu büyük temsilci, güven belgesini verdiği Süprem Konseyin bütün çalışmalarına davet edilecektir; oy kullanmadan tartışmalara katılma hakkı vardır.

Düzenin menfaatlerine karşı olduğuna inandığı bütün müzakerelere vekâleti adına karşı çıkabilir; protestosu Süprem Konsey tutanaklarına geçirilecek ve istediği takdirde kendisine verilecektir.

Büyük Temsilciler, güven belgesi verdikleri Süprem Konseyin aktif üyelerinin arkasında yer alır.

Madde 10:

Her Süprem Konsey kendi yasaları ve yönetmenliklerine dayanarak, üyeleri veya obediyanslarının kuruluşları arasında meydana gelebilecek sorun ve tartışmaları salt yetki ile yargılar ve bu özel durumlarda verilecek kararlar, Konfederasyonun diğer Süprem Konseyleri tarafından yeniden görüşülemez ve tartışılamaz.

Madde11:

Konfedere Süprem Konseyler birbirlerinin yasal yetki alanlarının özerkliğini ve yasal üstünlük haklarından tam olarak yararlanmalarını korur ve salt yetki ile yargılandıktan sonra Konfederasyondan çıkarılan bir kuruluşla kardeşlik ilişkilerini sürdüren veya anlaşmalarını ihlal eden kuruluşlarla ilişkilerini keserler.

Madde 12:

Başka bir Konfedere Süprem Konseyin bulunmadığı bir diğer ülkede, bir loca veya şapitr kuran Süprem Konsey, bu ülkenin de yasal yetkilerine sahip olur ve millî bir Süprem Konsey kuruluncaya kadar bu yetkiler Konfederasyonun bütün üyeleri tarafından garanti edilir.

Madde 13:

Her Süprem Konsey, düzenli olarak en az yılda bir kere obediyansına ait atölyelerin aktif üyelerinin ve yöneticilerinin çizelgesini ve resmî tutanaklarını yayınlar. Bu basılı memorandum Konfederasyonun bütün üyelerine gönderilir.

Madde 14:

Bir Konfedere Süprem Konseyin yasal yetki alanındaki hiç bir harici yaşadığı ülkenin Masonik Kuruluşunun onayı olmadan, geçici olarak teklif eden Kuruluşun yasal yetki alanında oturuyor olsa dahi, Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin hiçbir derecesine oturduğu ülkenin haricindeki bir Masonik Kuruluş tarafından teklif edilemez.

Denizciler ve askerler bu kuralın haricinde tutulurlar; en kısa zamanda ülkelerinin Konfedere Süprem Konseyinin obediyansının bir atölyesinde, durumlarını yasallaştırmak şartıyla, birinci dereceye tekris edilebilirler.

Madde 15:

Oturduğu ülkenin yargılama yetkisine sahip hiçbir Pek Aydın Büyük Denetçi başka bir Süprem Konseyin aktif üyesi olamaz.

33. ve sonuncu derece sahibi, Süprem Konsey üyesi olmadığı takdirde, derecenin verildiği veya başka bir ülkede hiçbir yetkiye sahip değildir; sadece özel işlevi olmayan bir derece, masonik bir unvandır ve bir Süprem Konsey üyesi görevini bir başka birine bıraktığı, emekli olduğu veya kanunî yetki alanından uzun bir süre için ayrıldığı takdirde yetkilerini de kaçınılmaz olarak bırakır.

Madde 16:

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin herhangi bir derecesine kanunsuz ve kurallara aykırı bir şekilde sahip olan bir kişi, ülkesinin kanunî Süprem Konseyi tarafından düzene uydurulana kadar, hiçbir yerde masonların üstünlük haklarından yararlanamaz.

Hiç kimse, Ekosizmin haricindeki bir ritin üyesi olduğu halde, Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin bir derecesine veya iddia edilen eşit sayısal dereceye yasal olarak kabul edilmiş sayılamaz.

Madde 17:

Konfederasyonun bir Süprem Konseyi tarafından veya obediyansın Süprem Konseyinin onayladığı atölyesinin yargısıyla sıfatı geri alınan Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin bir üyesi Konfederasyonun bütün Süprem Konseyleri ve Atölyeleri tarafından Düzenden atılmış olarak kabul edilir.

Madde 18:

1. ***Bu Konvandan önce kurulmuş olmaları şartıyla, düzenli olarak kabul edilmemiş olsalar dahi bazı Masonik Kuruluşlarla, Konfedere Süprem Konseyler dostane ilişkilerini önceden haber vermek suretiyle sürdürebilirler.***
2. ***Bu konfedere Süprem Konsey ve yasal alanı dışındaki Masonik Kuruluşlar arasındaki ilişki, Konfederasyonun diğer üyelerini hiçbir yükümlülük altına sokmaz.***
3. ***Ülkesinin Süprem Konseyini tanımayan Ekosizmin haricindeki Masonik Kuruluşlar Konfederasyonun hiçbir Süprem Konseyi ile herhangi bir ilişkiye kabul edilemez.***
4. ***Yerel bir Masonik Kuruluş tarafından verilen, Ekosizmin üstat derecesinin üzerindeki benzer dereceler, Konfedere Süprem Konseyler tarafından tanınmaz; sonuç olarak, başka bir Masonik Kuruluşa bağlı Biraderler, sadece Konfedere Süprem Konseyin yasal yetkisi dâhilinde olarak, Ekosizmin Üstat derecesine kadar olan Atölyelerine kabul edilebilir.***
5. ***Yasal olarak kabul edilmeyen kuruluşlara bağlı masonlar, Konfederasyon üyelerinin ayrıcalıklarından, bulundukları bölge için kurulmuş bulunan İskoç Süprem Konseyinin obediyansına itaat ederek ve 3. dereceden yukarı unvanlarını yasallaştırarak faydalanır.***

Madde 19:

Birbirine samimi bağlı ve antlaşma yapmış olan Masonik Kuruluşların Konfederasyonu, zorunlu olarak, bütün atölyelerin, bütün gerçek ve sadık masonların ve kabul edilmiş yasaların himayesine bağlıdır.

Sonuç olarak, bu değişik atölyelerin, atölyelerden bazılarının veya masonların arasında Konfederasyonun Süprem Konseylerinin yetkisi dışında özel bir masonik Konfederasyon kurulamaz; cezası, yasalara karşı gelenlere Düzenin yasalarına göre verilecek disiplin cezalarına ilaveten, düzensiz ve hükümsüz ilan edilmektir.

Madde 20:

Konfedere kuruluşlar bir kere daha, bu, 22 Eylül 1875 günü milletlerarası Lozan Konvan'ında kabul edilen son değişiklikler ve şekliyle 1 Mayıs 1786'da kararlaştırılan yönetmenlik ve anayasaları, Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin Büyük Anayasaları olarak kabul ve ilan ederler.

Bu maksatla, yukarıda anılan değiştirilmiş ve bu Konvan'ın görevlilerince uygunluğu kabul edilmiş Anayasaların bir Fransızca ve Latince asıl metni, işbu Konfederasyon Antlaşmasına iliştirilecektir.

Madde 21:

Konfedere Kuruluşlar, işbu Konfederasyon Antlaşmasını, iki yarımküreye dağılmış gerçek ve sadık İskoç Masonlarının korumasına bırakırlar.

Yasal yetki alanlarındaki bütün atölye ve masonlara bunu, Düzenin bir genel kanunu olarak görmelerini, saymalarını ve bütün düzenlemelerine uymalarını emrederler.

Madde 22:

Konvanın aldığı kararlar doğrultusunda ve son toplantının yapıldığı yerdeki Süprem Konsey tarafından karşılanan masraflar, Konfederasyonun Süprem Konseyleri arasında paylaştırılmıştır.

İki asıl nüsha halinde Fransızca olarak hazırlanan işbu antlaşma Lozan Konvan'ında (1875) temsil edilmeyen düzenli bütün Süprem Konseylere, onaylarını ve üyeliklerini, bu günden itibaren en geç iki yıl içinde almak üzere gönderilecektir.

Lozan'ın doğusunda, 22 Eylül 1875'te aramızda hazırlandı ve sonuçlandırıldı.

*****

Çalışmayı, bu son bölüm üzerinde hiçbir yorum ve değerlendirme yapmadan bitirdik.

Bütün bunların üzerine şöyle bir bilgiyi de eklemekte yarar var:

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin bazı süprem konseyleri, 2019 yılında İstanbul'da toplanarak "İstanbul Bildirgesi" adı altında bir anlaşma üzerinde uzlaştılar.